

MTA-PTE
SZKF-11/2021
Oktatási Esélyekért! kutatócsoport¹

Kutatásvezető: Dr. Híves-Varga Aranka

Kutatócsoport tagok: Dr. Fehérvári Anikó, Dr. Széll Krisztián

1.A. A kutatócsoport által a támogatási időszak első évében elvégzett munka szöveges bemutatása magyar nyelven:

Az kutatási-fejlesztési program első évében (2021. szeptember 01.-2022. augusztus 31.) a kutatócsoport a tervek szerint haladt.

- A kutatócsoport elsőként pontosította az elképzeléseit a pályázati támogatásnak megfelelően, kialakította a tudományos-szakmai szerepeket, bevonta a junior kutatókat. A kutatócsoport szakmai-tudományos eseményeinek, eredményeinek és a csoport tagjainak transzparens bemutatását a program elején létrehozott és folyamatosan frissülő honlap biztosítja (<https://btk.pte.hu/hu/Oktatasi-Eselyekert>).
- Ősszel megtörtént vizsgálatban résztvevő közoktatási intézmények kiválasztása (N.10). A kiválasztás szempontjai között szerepelt, hogy az intézményben és osztályokban felülreprezentált legyen a hátrányos helyzetű, köztük roma tanulók aránya, legyen az intézménynek szakmai tapasztalata a tanulók sikeres támogatásában, különböző fenntartójú intézményi kör legyen megszólítva, akik nem vesznek részt a Tanítsunk Magyarorszáért Programban.
- Intézményenként 1-1 pedagógus mentori feladatokra való szakmai felkészülése az egész év során zajlott. A felkészülést havi online és 3 alkalommal többnapos találkozók segítették, megerősítve a pedagógusok és a kutatócsoport együttműködését. Kialakításra került a hálózati tanulás rendszere (Teams-csatorna), amely a pedagógusok és a kutatók közötti folyamatos kapcsolattartás, információ- és jógyakorlatok megosztásának felületként funkcionál.
- A programban résztvevő mentor-pedagógusok együttműködve és a kutatócsoport segítségével az év folyamán intézményükre szabott és pályaorientáció fókuszú mentorálási tervet készítettek, amely a 2022/2023 tanévtől lép életbe. A mentor-pedagógusok munkáját két további intézmény, (Pécsi Gandhi Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola és a Pécsi Evangélikus Roma Szakkollégium) által kínált szolgáltatások kísérik. A pályázat első évében megtörtént ezen két intézmény kollégáinak bevonása és felkészítése a programban való részvételre.
- A kutatási folyamat első évében két szakirodalmfeltáró tudományos munka készült, a kutatócsoport tagjai publikálták a nemzetközi szakirodalmakat bemutató tudományos eredményeiket (Fehérvári, Felső, Benkő & Varga, 2022), illetve a hazai kontextust feltáró publikáció megjelenés előtt áll. Mindkét munkát nemzetközi folyóirat megjelenését is tervezi a kutatócsoport.
- A kutatócsoport 2022. tavaszán, mind a 10 bevont iskolát, társadalmi környezetét, valamint tanulói körét vizsgáló helyzetfeltáró kutatást készített, amely a kutatási-fejlesztési programba bevont intézmények lokális jellegzetességeit, eltéréseit és bemeneti adatait mérték fel.
- A kutatócsoport tagjai 2022. május 27-én a HERA szervezésében megvalósuló Hungarian Conference on Educational Research (HuCER 2022) című konferencián négy előadást tartalmazó szimpózium keretében prezentálták kutatási eredményeiket.² Sikeresen pályáztak a 2022-es ONK-n egy szimpózium megjelenésre.
- A fejlesztési folyamat tudományos vizsgálatához az év során a kutatócsoport senior kutatói létrehozták a vizsgálat alapját adó mérőeszközöket. A támogatási időszak során ezen mérőeszközöket használva a longitudinális adatfelvételek során kimutathatóvá válnak a mentori program hatásai. A mérőeszközök mind kvantitatív (online kérdőív, a teljes vizsgált populáción), mind kvalitatív (strukturált interjú, véletlenszerű kiválasztás alapján történő mintavétellel) adatok szolgáltatását biztosítják.

¹ <https://btk.pte.hu/hu/Oktatasi-Eselyekert>

² http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2022/05/Programterv_2022_2.pdf

1.B. English summary of the results of the Research Group in the first year of the financed program:

In the first year of the research-development program (2021. September 01.-2022. August 31.), the Research Group has advanced according to the plans:

- Firstly, the Research Group has clarified the concepts in accordance with the grant, established scientific and professional roles, and involved junior researchers. The transparent presentation of the Research Group's professional-scientific events, results and group members is provided by the website created at the beginning of the program and it is constantly updated (<https://btk.pte.hu/hu/Oktatas-Eselyekert>).
- Selection of public education institutions participating in the research was carried out in autumn (N.10). Among the criteria for the selection was that students of disadvantaged background, including Roma, should be overrepresented in the institution and classes. The institutions were required to have professional experience in successfully supporting students, also a range of institutions with different maintenance were addressed, who do not participate in the “Let’s Teach for Hungary Program”.
- The professional preparation of 1 teacher per institution for mentoring tasks took place throughout the year. The preparation was supported by monthly online meetings and a 3 day-long training, strengthening the cooperation between the teachers and the Research Group. The network learning system (Teams channel) has been developed, which functions as a platform for continuous contact between teachers and researchers, who share information and best practices.
- Throughout the year, the mentor-pedagogues participating in the program worked together and with the help of the Research Group, prepared a mentoring plan, adopted to the needs of their institutions. Their mentoring plans will come into effect from the academic year of 2022/2023. The work of the mentor-pedagogues is accompanied by services offered by two additional institutions (Gandhi High School and Elementary School of Arts of Pécs and the Evangelical Roma Student Society of Pécs). In the first year of the program, colleagues from these two institutions were involved and prepared for participation in the program.
- In the first year of the research process, two scientific works analyzing mentoring literature were prepared, the members of the research group published their results presenting the international literature (Fehérvári, Felső, Benkő & Varga, 2022), and the publication exploring the Hungarian context is about to be published. The research group plans to publish both works in an international journal.
- In the spring of 2022, the Research Group prepared a situational survey examining all 10 involved schools, their social environment, and their students, which measured the local characteristics and differences. The results present the input data of the institutions included in the research and development program.
- On May 27, 2022, the members of the research group presented their research results in a symposium consisting of four presentations at the Hungarian Conference on Educational Research (HuCER 2022) organized by HERA. They successfully applied for a symposium appearance at the National Conference of Education Science, 2022.
- For the scientific examination of the development process, during the year, the senior researchers of the Research Group have created the instruments of research that form the basis of the examination. Throughout the supported period, the effects of the mentoring program become detectable via using the longitudinal data collection instruments. The instruments provide both quantitative (online questionnaire, on the entire examined population) and qualitative (structured interview, sampling based on random selection) data.

2. A megjelent publikációk tételes felsorolása az MTMT „Összefoglaló táblázat” I-IV. kategóriái és alpontjai szerinti csoportosításban tételesen felsorolva:

I. Tudományos folyóiratcikk:

Fehérvári, A., Felső, E., Benkő, B., & Varga, A. (2022). Preventív programok a korai iskolaelhagyás csökkentésére a nemzetközi szakirodalom alapján. *Iskolakultúra*, 32(2), 74–82. Elérés forrás:

<http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/43607>

II. Könyvek –

III. Könyvrészlet –

IV. Konferenciaközlemény folyóiratban vagy konferenciakötetben

Benkő Bernadett, Felső Edit & Fehérvári Anikó (2022). Nemzetközi mentorprogramok a korai iskolaelhagyás megelőzésére. In Juhász Erika & Kattein-Pornói Rita (szerk.). (2022). *Oktatás egy változó világban – Kutatás, innováció, fejlesztés, ABSZTRAKTFÜZET*, (pp. 31). Hungarian Conference on Educational Research HuCER 2022. <http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2022/05/Absztraktk%C3%B6tet-2.pdf>

Fehérvári Anikó & Varga Aranka: A korai iskolaelhagyás kérdései – egy mentorprogram megalapozása. In Juhász Erika & Kattein-Pornói Rita (szerk.). (2022). *Oktatás egy változó világban – Kutatás, innováció, fejlesztés, ABSZTRAKTFÜZET*, (pp. 189). Hungarian Conference on Educational Research HuCER 2022. <http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2022/05/Absztraktk%C3%B6tet-2.pdf>

Hajdu Noémi & Varga Aranka (2022). Az inkluzivitás jellemzői iskolai és társadalmi környezetben. In Juhász Erika & Kattein-Pornói Rita (szerk.). (2022). *Oktatás egy változó világban – Kutatás, innováció, fejlesztés, ABSZTRAKTFÜZET*, (pp. 21). Hungarian Conference on Educational Research HuCER 2022. <http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2022/05/Absztraktk%C3%B6tet-2.pdf>

Hodász Kata & Lehmann Livia (2022). Az inkluzivitás jellemzői tanulói környezetben. In Juhász Erika & Kattein-Pornói Rita (szerk.). (2022). *Oktatás egy változó világban – Kutatás, innováció, fejlesztés, ABSZTRAKTFÜZET*, (pp. 164). Hungarian Conference on Educational Research HuCER 2022. <http://hera.org.hu/wp-content/uploads/2022/05/Absztraktk%C3%B6tet-2.pdf>

3. A kutatócsoport hatását bemutató adatok:

3.1. A kutatócsoport keretében (a kutatók témavezetésével) a bemutatott támogatási évben nem történt PhD disszertáció védés.

3.2. A kutatócsoportban a beszámolási időszakban dolgozó PhD hallgatók számát:

PhD hallgatók (5 fő):

Csovsics Erika (PTE BTK „Oktatás és társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola)

Szabados Péter (PTE BTK „Oktatás és társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola)

Székely-Trendl Fanni (PTE BTK „Oktatás és társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola)

Proity Péter (PTE BTK „Oktatás és társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola)

Vitéz Kitti (PTE BTK „Oktatás és társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola)

Szakkollégista hallgatók (4 fő):

Hajdu Noémi (PTE BTK NTI, Wlislócki Henrik Szakkollégium)

Hodász Kata (PTE BTK NTI, Wlislócki Henrik Szakkollégium)

Horváth Gergely (PTE BTK NTI, Wlislócki Henrik Szakkollégium)

Lehmann Livia (PTE BTK NTI, Wlislöcki Henrik Szakkollégium)

3.3. A kutatócsoportban a beszámolási időszakban dolgozó, közoktatásban foglalkoztatott pedagógusok számát: 12 fő.

Bathó Edit (*Würtz Ádám Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Tamási*)

Breszkovics József (*Drávamenti Körzeti Általános Iskola Darányi Tagiskolája, Darány*)

Gáspár Katalin (*Pécsi Református Kollégium Csikesz Sándor Általános Iskolája, Drávafok*)

Gyenis-Prisztács Bianka (*Zsigmond Király Általános iskola, Szabadszentkirály*)

Jakab Natália (*Gandhi Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola; Pécs*)

Köszegi Krisztián (*Pécsi Evangélikus Roma Szakkollégium, Pécs*)

Lacza Zoltánné Ildikó (*Magyar Máltai Szeretetszolgálat Galló József Általános Iskola, Gyulaj*)

Markos Gabriella (*Sugovica Sportiskolai Általános Iskola, Baja*)

Miskolczi Nóra (*Magyarok Nagyasszonya Katolikus Általános Iskola, Sükösd*)

Nezdei Ildikó (*Dencsházai-Hobol Általános Iskola, Dencsháza*)

Szabóné Illés Alíz (*Vajszlói Kodolányi János Szakközépiskola, Szakiskola és Általános Iskola, Vajszló*)

Uri Gergely (*Bogádmindszenti Általános Iskola, Bogádmindszent*)

Pécs, 2022.09.21.

Dr. Híves-Varga Aranka